

CYNGOR GWYNEDD

ADRODDIAD I GYFARFOD CABINET CYNGOR GWYNEDD

Dyddiad y Cyfarfod:	13 Rhagfyr, 2016
Aelod Cabinet:	Y Cyngorydd Mair Rowlands Aelod Cabinet Plant, Pobl Ifanc a Hamdden
Swyddog Cyswllt:	Morwena Edwards, Cyfarwyddwr Corfforaethol
Rhif Ffôn Cyswllt:	01286 679468
Teitl yr Eitem:	Adroddiad Perfformiad Plant Pobl Ifanc a Hamdden

1. CYFLWYNIAD

- 1.1. Pwrpas yr adroddiad yma yw i'ch diweddarau ar beth sydd wedi'i gyflawni yn y maes rwy'n gyfrifol amdano fel Aelod Cabinet Plant, Pobl Ifanc a Hamdden. Bydd hyn yn cynnwys amlinellu'r diweddaraf gyda'r addewidion yn y Cynllun Strategol; lle mae'r mesurau perfformiad arni; a'r diweddaraf o ran cynlluniau arbedion.
- 1.2. Byddwn yn eich atgoffa fod yr holl faterion eisoes wedi bod yn destun trafodaeth ac wedi eu craffu mewn cyfarfodydd o'r timau rheoli perthnasol, oedd hefyd yn cynnwys cynrychiolaeth o'r pwyllgor craffu.
- 1.3. Ar y cyfan, rwy'n fodlon gyda pherfformiad y mwyafrif o'r prosiectau a'r mesurau rwy'n gyfrifol amdanynt. Er hyn mae nifer o'r mesuryddion perfformiad y maes plant yn cynrychioli cynnydd cyffredinol mewn pwysau gwaith o ganlyniad i niferoedd uchel o blant mewn gofal.

2. Y PENDERFYNIAD A GEISIR

- 2.1. Derbyn a nodi'r wybodaeth yn yr adroddiad.
- 2.2. Gofynir i'r Cabinet gymeradwyo ail broffilio gwireddu rhan o gynllun arbedion effeithlonrwydd 'HAM4 - Rhedeg cyfleusterau yn fwy effeithiol' (cyfanswm o £256,500), o'r flwyddyn ariannol 2017/18 i 2018/19. (Gwybodaeth pellach yn rhan 6.1 o'r adroddiad hwn).

2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	Cyfanswm
40,000	267,500	75,758	256,500	639,758

3. RHESYMAU DROS ARGYMELL Y PENDERFYNIAD

- 3.1. Er mwyn sicrhau rheoli perfformiad effeithiol ac ein bod yn cyflawni arbedion effeithlonrwydd yn unol â'r strategaeth ariannol.

4. PROSIECTAU'R CYNLLUN STRATEGOL

- 4.1. P8 - Ymyrraeth Gynnar ar gyfer grwpiau o blant a phobl ifanc bregus Gwynedd.
- 4.1.1. Pwrpas y prosiect hwn yma yw gosod cyfeiriad a sefydlu blaenoriaethau ar gyfer agenda ataliol yng Ngwynedd, gan weithio yn aml asiantaethol er mwyn sicrhau ein bod yn canolbwyntio ein hymdrechion yn gwneud y pethau cywir yn y llefydd cywir. Bydd y prosiect yn sicrhau ymyrraeth gynnar ac yn pwysleisio bod y gefnogaeth briodol yn cael ei rhoi ar yr adeg gywir. Y bwriad yma yw sicrhau bod rhaglen glir o wasanaethau ataliol ar gael i bobl ifanc Gwynedd, a bod ohono yn raglen sydd â pherchnogaeth traws-sector, yn cynnwys y trydydd sector.
- 4.1.2 Ers i mi adrodd i chi tro diwethaf, mae'r adran wedi bod yn gweithio ar gadarnhau cynllun gweithredu ataliol gan ganolbwyntio ar:
- Oediad Iaith a Llefaredd
 - Rhiantu
 - Pobl ifanc yn eu harddegau
 - Mynediad i wasanaethau iechyd meddwl
- 4.1.3 Mae'r gwaith wedi'i wneud ar y cyd gydag asiantaethau allanol yn cynnwys lechyd, CAHMS (Gwasanaethau lechyd Meddwl ar gyfer Plant a Phobl Ifanc) a'r trydydd sector. Credaf fod rôl bendant i'r asiantaethau hyn wrth roi'r cynllun ar waith er mwyn sicrhau perchnogaeth traws-sector i'r hyn sydd angen ei gyflawni. Y bwriad yw cyflwyno'r cynllun terfynol i Fwrdd Partneriaeth Plant a Phobl Ifanc ym mis Rhagfyr. Bydd hwn wedyn yn sail bendant ar gyfer comisiynu blaenoriaethau ac adnoddau arian Teuluoedd yn Gyntaf ar gyfer 2017/18.
- 4.1.4 Erbyn hyn rydym hefyd wedi deall na fydd y gyllideb Teuluoedd yn Gyntaf yn cael ei dorri ar gyfer 2017/18 ac rydym yn disgwyl llythyr cadarnhad grant yn yr wythnosau nesaf.
- 4.1.5 Yn ogystal, derbyniwyd gohebiaeth ddiweddar gan Adran Plant a Theuluoedd Llywodraeth Cymru yn gwahodd Awdurdodau sydd â diddordeb yn peilota

hyblygrwydd rhwng gwahanol botiau arian fel rhan o'r agenda ataliol/ymyrraeth gynnar. Yn ogystal, cafwyd gwybodaeth ynglŷn â gweledigaeth Ysgrifennydd Cabinet ar gyfer Plant a Chymunedau i ddatblygu 'Children's zones' mewn cymunedau penodol fydd yn ymateb i anghenion plant bregus drwy gael sefydliadau i weithio hefo'i gilydd. Rwyf yn awyddus ein bod yn datgan diddordeb yn y ddau beilot yma.

PWYNT GWEITHREDU O'R CYLCH DIWETHAF:

Cytunwyd y byddai'r Aelod Cabinet Plant, Pobl Ifanc a Hamdden yn crynhoi ar fyrder ble rydym arni gyda Chynlluniau tra byddai'r Cyfarwyddwr Corfforaethol yn ceisio gweld beth ydy sefyllfa y llywodraeth gyda hyn.

Erbyn hyn rydym wedi derbyn cadarnhad na fydd grant Teuluoedd yn Gyntaf yn lleihau ar gyfer flwyddyn nesaf. Mae'r Cyfarwyddwr Corfforaethol wedi cynnal trafodaethau gyda Llywodraeth Cymru a disgwylir llythyr cadarnhad o'r grant yn yr wythnosau nesaf. Rydym yn anelu i gomisiynu gwaith erbyn Hydref 2017.

5. MESUR PERFFORMIAD

- 5.1 O ran mesurau gwasanaeth ieuencid, rwy'n falch o weld cynnydd eto yn y **nifer o bobl ifanc sy'n derbyn achrediadau trwy'r gwasanaeth**. Mae 135 o bobl ifanc yn gweithio tuag at gwblhau Gwobr Dug Caeredin. Hyd yma mae 21 wedi cwblhau efydd, 3 arian a 2 aur, sy'n ganlyniad da iawn. Mae'r gwasanaeth wedi datgan pryder o ran capasiti staff i gynnal yr achrediadau i'r dyfodol, gan nodi bod yna risg bod ffigwr achrediadau yn lleihau yn ystod y flwyddyn. Rwyf wedi gofyn i'r gwasanaeth ystyried opsiynau i oresgyn y sefyllfa.
- 5.2 Mae'r gwasanaeth yn mynd trwy'r broses o ail-fodelu ar hyn o bryd, ac mae'r rhaglen ymgysylltu gyda phobl ifanc wedi cychwyn. Beth sy'n dod i'r amlwg yw bod angen rheoli disgwyliadau pobl Gwynedd o ran beth fydd y gwasanaeth yn gallu ei ddarparu i'r dyfodol. Mae'r amserlen yn mynd rhagddo, gyda'r ymgynghoriad i gychwyn yn fuan yn y flwyddyn newydd.
- 5.3 Mae **lefelau defnydd o ganolfannau hamdden** wedi cynyddu ers yr adroddiad diwethaf. Hynny er waethaf y tywydd braf sydd yn aml yn arwain at leihad yn y defnydd. Mae gwella'r cynnig o safbwynt dosbarthiadau ffitrwydd a hefyd mewnosod offer ffitrwydd newydd wedi cael dylanwad positif ar y perfformiad yn amlwg. Tanlinellir hynny hefyd wrth i'r agweddau hynny sgorio'n dda yn yr arolwg bodlonrwydd cwsmer. Yn ychwanegol i hyn, Mae'r Gwasanaeth wedi datblygu trefn newydd ar gyfer **mesur bodlonrwydd cwsmer**. Mae'r ffigwr o 89% yn datgan eu bod yn fodlon yn galonogol iawn fel man cychwyn gyda 354 o ymatebion wedi eu derbyn. Wrth ddadansoddi'r data, nodwyd bod angen gwella agweddau glendid, ansawdd cyfleusterau megis loceri a gofod parcio mewn rhai cyfleusterau os am gyrraedd disgwyliadau'r defnyddwyr yn llawn.
- 5.4 Mae'r **Uned Dechrau'n Deg** wedi bod yn tynnu sylw'n genedlaethol at y ffaith nad ydi'r mesurau perfformiad o reidrwydd y ffordd fwyaf effeithiol o fesur datblygiad plant. Yn benodol y mesurau isod:

BC01 - Asesiad SOGS (Schedule of Growing Skills) 2 oed canran plant Dechrau'n Deg yn cyrraedd eu norm neu yn uwch nai norm datblygiadol

BC02 - Asesiad SOGS 3 oed Canran Plant Dechrau'n Deg yn cyrraedd eu norm neu yn uwch nai norm datblygiadol

BC03 - Canran presenoldeb plant sy'n 2 oed yn Dechrau'n Deg

BC04 - Nifer o'r pecynnau cymorth uwch rhiantu sy'n arwain at deithio pellter cadarnhaol

Enghraifft o hyn yw, er bod **BC01** yn cael ei gwblhau pan mae plant yn 2 oed a **BC02** yn cael ei gwblhau pan mae plant yn 3 oed, nid oes ystyriaeth yn cael ei roi i ddatblygiad y plentyn rhwng y ddau asesiad sy'n cael ei wneud gan yr ymwelydd iechyd. Er bellach fod cydnabyddiaeth yn genedlaethol i hyn a bod gwaith yn mynd rhagddo i ddatblygu mesurau newydd, bydd yr Uned yn ystyried datblygu mesurau lleol sy'n addas ar gyfer mesur eu pwrpas - boed hynny ar sail ardal gyfyngedig trwy beilot i ddechrau.

- 5.5 Gallaf gadarnhau fod y tuedd yn parhau o ran y cynnydd o blant mewn gofal (217 plentyn). O gymharu â'r un cyfod flwyddyn ddiwethaf mae hynny'n gynnydd o 17%. Mae cynnydd diweddar wedi bod yn nifer y plant sydd wedi cael eu lleoli am y tro cyntaf sy'n llai na 1 oed - ar hyn o bryd mae 26% o'r plant mewn gofal o dan 1 oed a 48% o dan 5 oed. Mae gwaith ataliol y Tîm Trothwy Gofal yn parhau a rhagwelir y byddai'r niferoedd mewn gofal yn sylweddol uwch heb y buddsoddiad hwn. Er y cynnydd sylweddol mewn niferoedd nid ydym eto wedi gweld hynny'n cael ei adlewyrchu'n llawn o ran gorwariant yr Adran Plant a Chefnogi Teuluoedd gan fod nifer o'r plant wedi eu lleoli hefo'u teuluoedd.
- 5.6 O ran y mesurau hynny sy'n mesur 'Diogelu' yn benodol rwy'n falch o adrodd fod **cyfradd y plant a gafodd eu trafod mewn goruchwyliaeth, lle rhoddwyd ystyriaeth i niwed arwyddocaol** yn 100%. Hoffwn dynnu sylw at y ffaith fod **canran o gynadleddau achos lle bu glywed llais/barn y plentyn** wedi lleihau o 85% yn 2015/16 i 75% hyd yma yn 2016/17. Cytunwyd y byddai rheolwyr y timau yn ymchwilio i hyn ac yn atgoffa Gweithwyr Cymdeithasol yr angen i nodi barn y plentyn yn glir mewn unrhyw ddogfennaeth. Er bod barn neu lais y plentyn yn allweddol, dylid nodi mai prif ffocws y cyfarfodydd hyn yw'r angen i ddiogelu'r plentyn.
- 5.7 Mesur lleol arall sy'n cael ei ddefnyddio ar gyfer yr elfen diogelu plant hwn yw **canran yr asesiadau risg yn dangos ansawdd wrth wneud penderfyniadau**. Cadeirydd y gynhadledd sy'n gwneud y penderfyniad o ran hyn ac mae perfformiad hyd yma eleni yn 91% o gymharu â 97% blwyddyn diwethaf. Cytunwyd yn y cyfarfod Tîm Rheoli Adrannol diwethaf y byddai'n ddefnyddiol i'r farn y cadeirydd o ran hyn gael ei rannu'n syth gyda Rheolwyr Timau a Gweithwyr Cymdeithasol perthnasol fel bod modd dysgu erbyn y troeon nesaf.
- 5.8 Yn benodol o ran mesur 'Lles Plant' mae 100% o blant gyda **chynllun llwybr wedi ei gytuno ar gyfer plant mewn gofal**. Er y perfformiad, ystyrir archwilio ymhellach i'r cynlluniau llwybr er mwyn gweld os yw ansawdd y cynlluniau yn ateb y gofynion yn dda.
- 5.9 Mae rhywfaint o ddirywiad wedi bod yn ddiweddar ers y tro diwethaf i mi adrodd i chi (73% i 67%) o ran **canran y plant sy'n derbyn gofal yn ystod y flwyddyn a chanddynt Gynllun Addysg Bersonol o fewn 20 diwrnod i dderbyn gofal neu ymuno ag ysgol newydd yn ystod y flwyddyn yn gorffen 31 Mawrth**. Mae'r trefniadau rhwng yr Adran Plant a Chefnogi Teuluoedd a'r Adran Addysg yn parhau'n gadarn o ran rhannu gwybodaeth, ond credir fod gwaith pellach i'w wneud gyda rhai ysgolion er mwyn sicrhau dealltwriaeth lawn o bwysigrwydd y Cynllun Addysg Bersonol.
- 5.10 Mae'r mesurau hynny sy'n mesur yr adolygiadau statudol (**SCC021**) a'r ymweliadau statudol (**SCC025**) sydd wedi eu cynnal ar amser yn cynrychioli'r pwysau cynyddol sydd wedi bod ar y gwasanaeth yn ddiweddar e.e. nifer y plant mewn gofal (rhan 4.5 o'r adroddiad). Mae cynnydd o 27% wedi bod yn

nifer yr ymweliadau statudol eleni yn ystod yr un cyfnod yn 2015/16. Yn benodol o ran y mesur **SCC025** adroddwyd yn y Tîm Rheoli Adrannol fod 12 ymweliad heb ei gofnodi, ond gallaf gadarnhau fod y Gwasanaeth yn hyderus fod yr ymweliadau hyn wedi digwydd ac mai mater ydyw o ddiffyg cofnodi'r wybodaeth. Gallaf gadarnhau fod gwaith yn mynd rhagddo o ran trafod opsiynau i gyfarch hyn e.e. ystyried mynediad at system dechnoleg gwybodaeth perthnasol y tu allan i brif swyddfeydd y Cyngor.

6. SEFYLLFA ARBEDION/ARIANNOL

- 6.1 **Ieuenticid a Hamdden** - Mae'r oll o gynlluniau arbedion perthnasol 2016/17 yr adran Economi a Chymuned wedi eu gwireddu, a'r Adran hefyd yn gwneud cynnydd derbyniol iawn tuag at wireddu cynlluniau 2017-18. Fodd bynnag, mae un cynllun sef "Rhedeg cyfleusterau yn fwy effeithiol" yn gynllun sylweddol, gyda datrysiaid eithaf heriol. Mae'n debygol iawn bydd y Gwasanaeth Hamdden wedi cyflawni £796,652 o arbedion erbyn 1 Ebrill 2017, hyn dros gyfnod o dair blynedd, gan gynnwys £307,500 o arbedion y cynllun yma. Mae angen arbed £332,258 pellach er mwyn gwireddu'r cynllun yn llawn ac oni bai bydd posib ymestyn y cyfnod gwireddu yn unol â'r penderfyniad a gesir yn rhan 2.2 o'r Adroddiad hwn, bydd yr Adran Economi a Chymuned yn gorfod pontio'r diffyg ac o ganlyniad, yn gorwario o £256,500 yn 2017/18.

Proffil Presennol:

2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	Cyfanswm
40,000	267,500	332,258		639,758

Proffil Amgen:

2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	Cyfanswm
40,000	267,500	75,758	256,500	639,758

- 6.2 **Adran Plant a Chefnogi Teuluoedd** - Mae cynlluniau arbedion mewn dau faes yn cael eu cyflawni yn unol â'r disgwyl ond, o ganlyniad i gynnydd yn y galw am wasanaeth ac felly hefyd gorwariant yn y meysydd hyn yn benodol, ni ellir cadarnhau'r arbedion ariannol ragwelwyd. Mae dadansoddiad diwedd Chwarter 2 yn awgrymu gorwariant o £168,000 ar ddiwedd y flwyddyn ariannol.

6. CAMAU NESAF AC AMSERLEN

- 6.1. Dim i'w nodi.

7. UNRHYW YMGYNGHORIADAU A GYNHALIWDYD CYN ARGYMELL Y PENDERFYNIAD

7.1. Barn y Swyddogion Statudol:

i. Y Prif Weithredwr:

Yn amlwg, mae'r Cyngor â chryn brofiad mewn gweithredu ar raglenni ataliol a rwy'n falch o weld posibilrwydd o fanteisio ar adnoddau cenedlaethol i beilota mentrau newydd yn y maes. Yr hyn sydd yn bwysig yn hyn o beth yw ein bod â

llygad ar oblygiadau dod â'r gwaith ataliol hyn, os yn llwyddiannus, i fewn i brif lif gwaith y Cyngor.

O ran y mesurau perfformiad, mae'n dda gweld bod yr Uned Dechrau'n Deg yn edrych am fesurau mwy ystyrlon na'r rhai hanesyddol. Mae'r mesurau ar y cyfan yn rhoi darlun cadarnhaol ond mae'n deg nodi yr angen am waith ar Gynlluniau Addysg Personol i blant sy'n derbyn gofal a hefyd y pryder am bwysau am adolygiadau ac ymweliadau statudol.

Yn olaf, o ran gwireddu arbedion, mae'r proffil tebygol ar weithredu arbedion Hamdden a Plant a Theuluoedd yn amlwg yn feysydd sydd yn achosi pryder a rhaid dod i benderfyniad ar hyn yn fuan dros y misoedd nesaf.

ii. Y Swyddog Monitro:

Dim sylwadau o safbwynt priodoldeb.

iii. Y Pennaeth Cyllid:

Yn rhan 6.1 o'r adroddiad mae eglurhad o lithriad amserlen gweithredu rhan o gynllun "Rhedeg cyfleusterau yn fwy effeithiol" - llithriad sy'n gysylltiedig gyda chynllun i gyflawni £500,000 o arbedion yn ychwanegol i'r £640,000 a gynlluniwyd yn wreiddiol. Mae rhan 6.1 o'r adroddiad yn nodi'r angen am broffil diwygiedig (wedi 2017/18) ar gyfer cynhaeafu £256,000 o'r arbedion gynlluniwyd yn wreiddiol.

Cymeraf bydd y Cabinet yn derbyn yr eglurhad am y llithriad, gyda'r cynllun estynedig, a bydd yn gofyn i mi a'r Aelod Cabinet dros Adnoddau adlewyrchu'r proffil arbedion diwygiedig yn strategaeth ariannol y Cyngor ar gyfer 2017/18. Fodd bynnag, diau y bydd aelodau'n awyddus i'r Aelod Cabinet a'r Pennaeth Economi a Chymuned sicrhau'r arbedion £256,000 + £500,000 yma ar eu cyfle cyntaf.

7.2. Barn yr Aelod Lleol:

7.2.1 Ddim yn fater lleol.

7.3. Canlyniad Unrhyw Ymgynghoriad:

7.3.1 Dim i'w nodi.

Atodiadau:

Atodiad 1 Mesurau Perfformiad